

ACC. N:R M. 9645:1-5.

Landskap: *Skåne* Upptecknat av: *Albin Hamberg*  
Härad: *Luggude* Adress: *Högånäs*  
Socken: *Högånäs* Berättat av:  
Uppteckningsår: *1945* Född år *1875* i *Högånäs*

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

*Hemmets prydnade.* s. 1-5

*L. U. F. 49.*

ACC. NR. M. 9645 :/

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

1. På 1880-talet brukade man pingst och midsommarafton placera ett par lövrispor vid spisen.

2. I köket användes träsmattor som var något utnötta men i s.k. "stuvan" brukade man alltid ha hemvärdade träsmattor vackert randade, träorna till samma färgade man själv med olika slag av vilda blommor och växter som gav skilda färger. Några färger funnos ej att köpa, utom angsinfärger, brasil, fernbock och dyl. På den tiden fanns inga spontade bräder utan breda handhyvlade, varvid då bräderna torkade uppstod golvdrag, varför man ofta måste använda flerdubbelt med mattor om vintern då det var kallt.

Men i många kök brukade man också strö hackat ene. Golven skurades merendels varje lördag. Mattorna användes dagligen

2.

ACC. N.R. M. 9645:2.

och tvättades så snart de voro smutsiga.

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

3

Bonader användes ej, kanske på landet, men tavlor på väggarna användes allmänt i s. s. stentryck föreställande herden och fåren, kung Salomo m. fl. bibliska motiv, ganska vackra efter den tidens smak. Men så kom oljetrycken.

Man brukade prenumerera på romaner i 10 öres häften, som utkom varje vecka omfattande c. a. 60-80 häften, sedan samtliga häften inlösts erhöll man gratis en eller 2 st. oljetryckstavlor med ram, föreställande Kristus med törnekrona, Maria med jesubarnet, Mormors födelsedag, de kungliga m. fl. samtliga i rikt färgtryck.

Tapeterna voro merendels i bjärta färger med blad och blommor i ultramarinblått (arsenikfärger) men även andra färger och mönster förekommo.

3.

ACC. N.R. M. 9645:3.

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

4 Man hade varduk på köksbordet, till övriga bord hade man värda dukar eller virkade dukar, vid festliga tillfällen hade man alltid vit duk på bordet. På skåp och byråar hade man virkade dukar över hela skivan, på dessa ställdes diverse mindre porslinsvaser, figurer av porslin e.t.c. Övensom spegeln på väggkrona man hängde en gardin mot väggen, med en knuten rosett i mitten av gardinen. Likaså användes sängomhänge, som som var kastat kring en s.k. sängkrona, vilken var fastspikad upp vid taket mitt över sängen. Sängen <sup>stod</sup> alltid på dagen upp bäddad med massor av dun och fjäderdynor lagda på varandra, vilka man täkte över med ett vitt eller röttigt sängtäcke. Bland andra möbler hade man en chifonier, merendels voro möblerna hemmagjorda och polerade, även många

4.

ACC. N:R. M. 9645: 4.

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

använde även målade möbler med målade blommor och rankor.

5

Spisen var av murad tegel belagd med en järnskiva med ringar, värmen gick därpå in genom väggen där en platt murad tegelugn uppvärmdes andra rummet, över spisen fanns en större s.k. inhätta till stort obehag för husmodern, som ofta stötte pannan blodig då hon sysslade vid spisen. Bredvid spisen stod "flisskrobben", en låda med loek vari stenkolen förvarades.

6

Belysningen var fotogenlampa s.k. stålampa, en mindre för köket och en finare för "stuvan", dessförinnan hade man använt talgljus och tranlampor.

5.

ACC. N:R. M. 9645: 5.

LUNDS UNIV.  
FOLKMINNES-  
ARKIV

7

Blomkruckor hade man i alla fönster, merendels pelargonier enkla och dubbla, även "även" "Kristi blodsdroppe", arjum, ruyten m. fl. sorter. Man sätte själv sticklingar, men det förekom ofta att man stal dem, för att de skulle vara "rimma" att ta sig. Blommor hade man avskurna i vasar, synnerligast vid födelsedagar under sommaren då nästan samtliga inbjudna medförde buketter försedda med pressade, vita, taggiga papper var man stickit ned buketten uti.

8

Andra prydnader förekom aldrig, dels voro rummen mycket små, dels var barnantalet i en del hem förhållandevis stort, ibland ända till 10 st. och man var inte van vid någon lys eller bekvämligheter i den tiden.